

enuPK=3323882&category=regcountries®ioncode=5&countrycode=UA&pagenumber=1&pagesize=100&sortby=BOARDSORTDATE&sortorder=DESC

6. Салтинський В. В. Особливості організації кредитування національних економік Міжнародним валютним фондом / В. В. Салтинський // Фінанси України. – 2009. – № 2. – С. 24-27.
7. Співробітництво України зі Світовим банком : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.mfa.gov.ua/netherlands/ua/29524.htm
8. Стельмах В. С. Монетарна політика Національного банку України: сучасний стан та перспективи змін / В. С. Стельмах. – К. : Центр наук. дослідж. Нац. банку України; УБС НБУ, 2009. – 404 с.
9. Ткачук Т. Міжнародні фінансові організації, їх вплив на світові економічні процеси / Т. Ткачук // Персонал. – 2008. – № 2. – С. 92-95.
10. Шатковська А. О. Членство України в міжнародних фінансових організаціях: основні форми співробітництва / А. О. Шатковська // Економіка АПК. – 2006. – № 1. – С. 45-50.

Корнієнко Г.В.

УДК 338.439.02:634:631.11(477.73)

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ОСНОВИ ЕФЕКТИВНОГО ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ САДІВНИЦТВА В АР КРИМ

Постановка проблеми. Садівництво є важливою галуззю сільського господарства, яка покликана задовольняти потреби населення у плодах і ягодах, а плододобробну промисловість необхідною кількістю різноманітної плодової сировини. Але в АР Крим у сучасних умовах господарювання, незважаючи на сприятливі ґрунтово-кліматичні умови цього регіону, продовжують зменшуватися обсяги валових зборів плодоягідної продукції, що обумовлено скороченням площ садів і ягідників та зниженням їх урожайності. Тому на сучасному етапі розвитку садівництва необхідно здійснити комплекс заходів щодо активізації дій організаційно-економічних та технологічних чинників, спрямованих на стабілізацію й економічне зростання галузі, як з боку держави, так і суб'єктів підприємницької діяльності.

Вищезазначені причини потребують запровадження системного підходу до ведення галузі та формування організаційного механізму ефективного виробництва продукції садівництва.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблемам розвитку садівництва присвячено наукові праці П.Ф. Дуброви, О.Ю. Єрмакова, В.І. Майдебури, О.А. Полухович, В.А. Рудьова, Д.Ф. Чухна, О.М. Шестопаля, А.І. Шумейка та ін. Однак скорочення обсягів виробництва плодоягідної продукції й низький рівень забезпечення населення плодами і ягодами вимагають вирішення питань щодо ефективного ведення садівництва на інноваційній основі та формування організаційного механізму ефективного виробництва продукції садівництва.

Постановка завдання. Метою статті є розробка обґрунтованих наукових і практичних рекомендацій та пропозицій щодо формування організаційного механізму ефективного виробництва продукції садівництва.

Результати дослідження. Основною метою господарської діяльності є одержання прибутку. Тому господарювання повинно бути спрямованим на підвищення продуктивності праці та забезпечення конкурентоспроможності виробленої продукції, оскільки лише за цієї умови вони можуть вигідно реалізувати товар і одержати максимальний прибуток, який може бути використаний на соціально-економічні потреби та розширене відтворення виробництва.

Серцевиною господарської діяльності є організаційний механізм, який становить систему організаційних форм і методів ведення господарства, що спонукає до підвищення ефективності функціонування виробничих систем та спрямований на свідоме використання економічних законів і досягнення поставлених стратегічних цілей суб'єктами підприємницької діяльності, зокрема агроформуваннями.

Таким чином, у сучасних ринкових умовах для зростання обсягів виробництва плодоягідної продукції та прибутковості галузі потрібне не тільки зміцнення матеріально-технічної бази, а й формування відповідного організаційного механізму. Лише на цих засадах можна забезпечити підвищення продуктивності праці, якості і конкурентоспроможності плодоягідної продукції, тобто ефективне ведення садівництва.

Особливої уваги при цьому заслуговує удосконалення організаційного механізму ефективного виробництва продукції садівництва, що включає поєднання важелів державного впливу на макrorівні та вплив організаційного, кредитного, податкового, страхового та маркетингового механізмів на мікрорівні, сукупна дія яких повинна забезпечити стабілізацію і економічне зростання галузі.

Стосовно державного регулювання розвитку плодоягідного виробництва, слід зауважити, що саме тут найбільш впливовим є прийняття дієвих законів і затвердження підзаконних нормативно-правових актів, на основі і в рамках яких устанавлюються принципи функціонування господарської системи.

Формування організаційного механізму господарювання об'єктивно пов'язане із системою ведення галузі садівництва, що є сукупністю соціально-економічних, організаційних, технічних і еколого-технологічних принципів побудови та здійснення виробничих процесів садівницькими підприємствами з метою виробництва, переробки, зберігання та реалізації плодоягідної продукції.

Нами пропонується авторське визначення поняття «організаційний механізм ефективного виробництва продукції садівництва», який становить систему організаційних форм та методів ведення садівництва, що

спонукає до ефективного управління та функціонування виробничо-економічної системи задля задоволення попиту споживачів плодоягідною продукцією, забезпечення переробної промисловості високоякісною сировиною та одержання максимальних прибутків від виробничо-господарської діяльності для розширеного відтворення садів і ягідників з метою економічного зростання галузі.

На ефективність плодоягідного виробництва впливає комплекс взаємопов'язаних факторів, які формують її рівень і визначають тенденції розвитку садівництва.

Аналіз сучасного стану садівництва в АР Крим свідчить про зосередження виробництва плодоягідної продукції в господарствах населення. Так, у 2007-201 роках при урожайності 72,3 ц з 1 га ними було отримано плодоягідної продукції, що на 58,3% більше ніж вироблено сільськогосподарськими підприємствами, в яких середня урожайність становила 24,8 ц з 1 га.

Основними причинами зменшення виробництва садівницької продукції є: порушення основних агротехнічних вимог вирощування плодоягідних культур внаслідок слабкої матеріально-технічної бази господарств і скорочення кваліфікованої робочої сили, енергетичних, фінансових та інших ресурсів; зменшення внесення під плодові культури органічних і мінеральних добрив, а також погіршення їх захисту від шкідників і хвороб у зв'язку з подорожчанням отрухохімікатів і пального.

Ґрунтово-кліматичні умови та достатній біологічний і економічний потенціал АР Крим створюють досить сприятливі умови для вирощування плодоягідних насаджень. Проте, в ринкових умовах господарювання на ефективність ведення садівництва має значний вплив комплекс взаємопов'язаних факторів, які формують рівень та визначають тенденцію розвитку галузі

Так, аналіз ефективності садівництва у сільськогосподарських підприємствах вказує на значне збільшення прибутку у 2011 році з розрахунку на 1ц плодів, рентабельності продажу (30%), рівня рентабельності (42,9%) порівняно з 2007 роком. При цьому в господарствах продовжує спостерігатись низька врожайність плодоягідних культур, яка є свідченням того, що виробництво плодоягідної продукції в АР Крим має розвиватись на основі послідовної інтенсифікації. Тобто, необхідно переходити на інноваційно-інвестиційні технології ведення садівництва, які сприятимуть зниженню собівартості та витрат праці з розрахунку на одиницю продукції і забезпечать одержання кращих економічних показників виробничо-господарської діяльності.

Важливий вплив на ефективність галузі в регіоні має концентрація виробництва садівницької продукції. Проведені нами дослідженнями дали змогу виявити, що підвищення рівня концентрації садівництва (площа насаджень, обсяг валового збору і обсяг реалізованих плодів) у сільськогосподарських підприємствах АР Крим забезпечує значне зростання рівня інтенсивності і прибутковості галузі та зниження собівартості вирощування плодової продукції.

Монографічні дослідження виробничо-економічних умов господарювання садівницьких підприємств АР Крим виявили позитивну тенденцію зростання фондозабезпеченості та фондоозброєності, збільшення виробництва товарної продукції садівництва тощо.

Слід зазначити, що на ефективність поглиблення спеціалізації галузі негативний вплив має нестача обігових фондів у садівницьких господарствах, особливо пального, добрив, отрухохімікатів, запасних частин, складність із реалізацією плодоягідної продукції, відсутність кредитних коштів. Ці фактори найбільше стримують розвиток галузі і негативно впливають на кінцеві результати господарювання садівницьких підприємств, хоча в цілому вони мають задовільний фінансовий стан.

За обставин, які склались нині в аграрному виробництві, тільки активна державна підтримка дасть змогу збільшити виробництво високоякісної плодоягідної продукції, знизити затрати праці та коштів, одержати прибутки в розмірах, необхідних для розширеного відтворення садівництва, зміцнення конкурентоспроможності продукції та конкурентоздатності сільськогосподарських товаровиробників.

Однією з причин скорочення обсягів виробництва садівницької продукції, а наразі і споживання їх населенням, є відсутність у сільгоспвиробників власних обігових коштів, незадовільна кредитна політика та недостатній обсяг фінансування з державного бюджету витрат на закладання та догляд за молодими садами, якого вистачало лише на покриття банківських відсотків та часткове погашення кредиту.

Вважаємо, що за такої фінансової підтримки галузі, система державного регулювання повинна передбачати надання виробникам безвідсоткових кредитів на закладання та догляд за плодоягідними насадженнями до вступу їх у товарне плодоношення. За даних умов потрібно знизити існуючі кредитні ставки на створення багаторічних насаджень і виробничої інфраструктури до 5-7 %, насамперед, за рахунок державного регулювання здешевлення кредитів.

Важливу роль у розвитку галузі відіграють також податкове регулювання інноваційної діяльності, усунення міжгалузевого диспаритету цін, сприяння впровадженню інтенсивних технологій виробництва плодів і ягід, формування належної виробничої та соціальної інфраструктури, удосконалення внутрішньогосподарського механізму, залучення державних та іноземних інвестицій та жорсткий контроль за їх використанням.

Однією з основних складових підвищення конкурентоспроможності промислового виробництва плодів та ягід і розвитку вітчизняних (садівницьких) суб'єктів підприємницької діяльності стає здатність науково-дослідних установ садівництва запропонувати ідеї, розробляти концепції розвитку галузі і виготовляти нові продукти (сорти, типи насаджень, садивний матеріал), проводити апробацію інноваційно нових продуктів і цим заохочувати садівницькі підприємства до запровадження інноваційно-інвестиційних технологій виробництва і просувати на ринок плодоягідну продукцію з новими споживчими якостями, які орієнтовані на задоволення існуючих потреб населення регіону.

Висновки. Актуальність відродження, стабілізації та подальшого розвитку садівництва АР Крим, як однієї з провідних галузей регіону, зумовлено потребою повного забезпечення внутрішнього ринку плодючою продукцією та найповнішого використання експортного потенціалу галузі. Крім того, на сучасному етапі потрібна термінова реструктуризація сільськогосподарських виробників, у плані якої аграрна політика повинна виходити не з руйнування організаційних форм великого плодючого виробництва.

Джерела та література:

1. Гуторова О. О. Стан і проблеми розвитку садівництва в Харківській області / О. О. Гуторова // Вісник ХДАУ. Серія : Економіка АПК і природокористування. – 1999. – № 5. – С. 395-399.
2. Мармуль Л. О. Державне регулювання та фінансово-економічне забезпечення розвитку садівництва та виноградарства / Л. О. Мармуль, С. В. Коваль // Бізнес-навігатор : наук.о-виробн. журнал. – Херсон : Міжнар. ун-т бізнесу і права, 2006. – № 10. – С. 82-90.
3. Панасенко Г. В. Науково-консультаційне обслуговування садівництва / Г. В. Панасенко // Інформаційні ресурси та їх використання в агропромисловому виробництві : зб. наук. праць. – К. : Ін-т аграрної економіки, 1999. – С. 90-91.
4. Рульєв В. А. Моделювання економічних процесів у галузі садівництва / В. А. Рульєв, О. В. Кравець // Науковий вісник Національного аграрного університету. – 2001. – Вип. 35. – С. 146-150.

Куніцин С.В.

УДК 338.477

ПРИНЦИПИ ТА ЗАКОНОМІРНОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ІНТЕГРАЦІЙНОЇ ВЗАЄМОДІЇ ПІДПРИЄМСТВ ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНОГО КЛАСТЕРУ

В останні роки досить чисельна кількість дослідників [10, 15, 19] звернула увагу на проблему поширення кластерних ініціатив в досить різноманітних сферах економіки, залишаючи при цьому неоднозначність у розумінні як категорії "кластер" чи "кластеризація підприємств", так і у визначенні змісту поняття "розвиток кластеру". Водночас слід звернути увагу на поширеність розробок [9, 16] щодо розвитку підприємств туристично-рекреаційної сфери (ПТРС) та професійних учасників туристичного ринку (ПУТР) саме на засадах забезпечення їх взаємодії в межах певного туристично-рекреаційного кластеру (ТРК). Нажаль в більшості випадків учені-економісти наводять лише емпіричні описи особливостей діяльності ПТРС чи ПУТР в межах певного кластерного утворення, залишаючи при цьому поза увагою принципи й закономірності організації кластерної взаємодії суб'єктів господарювання. Наявний же досить широкий пласт досліджень принципів організації управління будь-яким суб'єктом господарювання [3, 7], навіть інтегрованими, як правило не враховує особливості присутності таких суб'єктів в кластері (не кажучи вже про особливості туристично-рекреаційного кластеру та наявність обмежень доступу до туристично-рекреаційних ресурсів, які саме й визначають межі ТРК).

Метою статті є визначення системи принципів та закономірностей організації кластерної взаємодії виробників туристичного продукту, орієнтованої на розвиток передумов керованого поширення внутрішніх інтеграційних процесів представників туристично-рекреаційного кластеру.

Розкриваючи мету статті наголосимо на її інтеграції з іншими розробками автора [3, 6] в яких розкривається теоретико-методологічний базис управління розвитком підприємств туристично-рекреаційного кластеру. Пропонована система принципів й закономірностей визначається як елемент даного теоретико-методологічного базису. Наголосимо, що розроблена система принципів забезпечує реалізацію авторської гіпотези [3] про необхідність створення передумов керованого поширення внутрішніх інтеграційних процесів представників туристично-рекреаційного кластеру, заснованих на засадах багаторівневої вертикальної й горизонтальної інтеграції, представленої у територіальному та міжрегіональному аспектах, та орієнтованих на підвищення якості туристичного продукту при обмеженнях сталого рекреаційно-туристичного природокористування.

Основу формованого методологічного базису становить пропозиція формування організаційного механізму управління розвитком туристично-рекреаційного кластеру (ОМУРТРЕК), орієнтованого на утворення в межах кластеру мереж діяльності щодо створення туристичного продукту та регламентування їх взаємодії за для підвищення загального рівня конкурентоспроможності кластеру в цілому. В загальному випадку дія ОМУРТРЕК зводиться до утворення в межах кластеру певної архітектури сервісів щодо надання туристичного продукту. При цьому ОМУРТРЕК забезпечує узгодження можливостей окремих ПТРС та ПУТР з урахуванням обмежень за видами туристично-рекреаційних ресурсів.

Далі розглянемо систему принципів (конкретно орієнтованих норм, правил й рекомендацій [7, с. 39]), які забезпечують соорганізацію учасників туристично-рекреаційного кластеру та дозволяють чітко визначити консолідовані цілі, повноваження, розподіл відповідальності та об'єкти для мереж діяльності. При цьому автор враховує загальноприйнятий розподіл принципів на загальні й специфічні (конкретні). Отже, організовуючи інтеграційну взаємодію ПТРС та ПУТР слід спиратися на такі загальноекономічні принципи як принципи системності, відповідності ринковим вимогам, комплексності, пріоритету цілей, ієрархічності, універсальності, ритмічності, спеціалізації й кооперації, паралельності й послідовності, зворотного зв'язку, оперативності, гнучкості, єдності стратегії й тактики, моніторингу та активізації,